

Област Силистра

▶ Население (2015)	113 959
▶ Територия (кв.км)	2846,3
▶ Брой на населените места	118
▶ Дял на населението в градовете (%)	44,4

Общ преглед

През последните две години ръстът на БВП в областта надхвърля този за страната, но и през 2014 г. БВП на човек от населението остава близо двойно по-нисък от средната стойност за страната. Сравнително слабото икономическо развитие на областта е обвързано с ограничена бизнес активност и ниски вътрешни и външни инвестиции. Доходите на домакинствата и нивата на работната заплата в областта също са сред най-ниските в страната, а през 2015 г. Силистра остава единствената област със заетост под 50% и безработица над 20%. През 2016 г. местните данъци и такси в общините от област Силистра остават по-

ниски от средните за страната. Силистра е сред областите с най-нисък дял на градското население. Отрицателният естествен прираст се влошава през последните две години и може да се очаква задълбочаване на негативните демографски процеси. Образованието и здравеопазването в областта страдат от значителни слабости. На матурите по БЕЛ през 2016 г. учениците в област Силистра получават най-ниските оценки в страната. Продължава и хроничният недостиг на лекари. Силистра е една от областите с най-нисък брой на регистрираните престъпления и най-висока разкриваемост.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Слабо Незадоволително Средно Добро Много добро

Доходи и условия на живот

Пазар на труда

Инвестиции

Инфраструктура

Данъци и такси

Администрация

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Слабо Незадоволително Средно Добро Много добро

Демография

Образование

Здравеопазване

Сигурност и правосъдие

Околна среда

Култура

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ●

Доходи и условия на живот ●●

До 2008 г. Силистра се нарежда сред областите с най-слабо икономическо развитие, но с началото на кризата икономическото състояние на областта се влошава още повече и до 2012 г. тя е областта с най-нисък БВП на човек от населението. През последните две години БВП на човек в областта расте с по-бърз темп от средния за страната, но и през 2014 г. остава близо двойно по-нисък от средните стойности – 5826 лв./човек от населението при 11 574 лв./човек за страната. Доходите на домакинствата и нивата на работната заплата в областта също са сред най-ниските в страната. Развивката на brutния общ доход на домакинствата показва, че докато в страната 57% от доходите са от заплати, в област Силистра делът им е 45%, което е следствие от ниската заетост и относително малките заплати в областта. За сметка на това пенсиите в областта формират 37% от доходите при 27% в страната. През 2014 г. средната годишна брутна заплата в област Силистра е 7215 лв. при 9860 в страната.

Пазар на труда ●

Резултатите на област Силистра в категорията, оценяваща пазара на труда, поставят областта на последно място сред 28-те области в страната. През 2015 г. Силистра остава единствената област с коефициент на заетост под 50% и коефициент на безработица над 20%. Заетостта е 49,2% при 62,9% за страната, а безработицата – 21,8% при 9,1% за страната.

След 2010 г. се наблюдава значимо подобрение по отношение на икономическата активност на населението. До 2014 г. тя нараства от 57,2 до 64,7%, което е едно от най-големите увеличения (трябва да се има предвид ниската база) в страната за този период, но през 2015 г. е регистрирано слабо намаляване на активността до 63,1%.

Проблем остава и сравнително ниското образование на населението, което е предпоставка за по-трудно намиране на работа. От 25–64-годишните в областта 16,4% са с висше образование (при 27,5% за страната), а 33,3% – с основно и по-ниско (при 18,1% за страната).

Инвестиции ●

Сравнително слабото икономическо развитие на областта е обвързано с ограничена бизнес активност и ниски вътрешни и външни инвестиции. ЧПИ в областта са над 10 пъти по-малко от средните за страната – 277,9 евро/човек с натрупване към края на 2014 г. при 3006,6 евро/човек за страната. Въпреки това общините в областта са усвоили повече средства като бенефициенти по оперативните програми спрямо средните стойности за страната. Към 31 май 2016 г. на общините в област Силистра са изплатени общо 87 млн. лв., или 766,3 лв./човек от населението при 688,8 лв./човек сред-

но за страната. Най-много средства са усвоили общините Силистра и Главиница, а най-малко – Алфатар и Дулово.

Инфраструктура ●●●

Гъстотата на пътната мрежа в областта е сходна със средната в страната. Качеството на пътната настилка продължава да е сравнително добро – през 2015 г. 46,8% от пътищата са в добро състояние при 40,7% в страната. Гъстотата на железопътната мрежа, както и делът на първокласните пътища и автомагистралите са значително по-ниски от средните стойности, но това може да се обясни с местоположението на област Силистра в периферията на страната.

През последните две години се забелязва нарастване на дела на хората, използващи интернет.

Данъци и такси ●●●●

Нивата на основните местни данъци и такси в общините от област Силистра са по-ниски от средните стойности в страната и през 2016 г. Най-голямата разлика между общините от областта и средните нива в страната се наблюдава при годишния патентен данък за търговия на дребно. Средно за област Силистра той е 7,95 лв./кв.м при 12,74 лв./кв.м в страната.

При данъка върху превозните средства има намаление спрямо ставката през 2015 г., след като община Главиница намалява този данък с над 15%, от 1,65 на 1,40 лв./kW (за автомобили с мощност от 74 до 110 kW). Единственият повишен данък през 2016 г. е върху недвижимите имоти на юридически лица в община Тутракан.

Администрация ●●

Оценката за развитие на електронното правителство в общините в областта се повишава през 2016 г. и дори превишава средната за страната. Предоставянето на услуги на „едно гише“ в областта обаче остава със значително по-ниска оценка.

Прозрачността на органите на местното самоуправление в областта също продължава да е по-ниска от средната за страната през 2016 г. – 41,8% при 54,2% за страната. Най-висока оценка за прозрачност получава община Алфатар (73,5%), а най-ниска – община Дулово (26,8%). Алфатар е и общината с най-голямо покритие на кадастъра в областта – 42,4% през 2015 г. Въпреки това областта изостава от темповете на кадастрално покритие за страната – 16,2% в Силистра при 19,8% за страната.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ●

Демография ●●

Силистра е сред областите с най-нисък дял на градското население (единствено в област Кърджали той е по-нисък) – 44,4% при 73,1% в страната.

Коефициентите на възрастова зависимост в областта, макар и все още да не са сред най-неблагоприятните в страната, се повишават двойно и съответно тройно по-бързо от средните темпове в страната за последните десет години. През 2015 г. коефициентът на естествен прираст намалява до –9,0‰ при –6,2‰ в страната. Коефициентът на механичен прираст в областта достига до –3,5‰ след постоянно намаляване от 2012 г. насам, като показва засилване на процеса на изселване от областта.

Образование ●●

През 2015 г. нетният коефициент на записване на населението в V–VIII клас в областта е малко по-висок от този за страната. Делът на отпадналите от основното и средното образование обаче остава по-висок и през 2014 г., като се влошава в периода 2013–2014 г.

Най-слабото представяне на областта в категория „Образование“ е по отношение на оценките на зрелостните изпити. На матурите по БЕЛ през 2016 г. учениците в област Силистра получават най-ниските средни оценки в страната – „добър“ 3,80 в Силистра при „добър“ 4,17 в страната. Делът на получилите слаба оценка също е значително по-висок – 14% при 9% в страната.

Здравеопазване ●●

Здравеопазването в областта страда от хронична липса на лекари и недостатъчен капацитет на болниците. През 2015 г. на 1965 души от населението се пада по един общопрактикуващ лекар (при 1619 за страната), а на 781 души – по един лекар от водеща специалност (при 544 за страната). В допълнение на 1000 души има по 4,0 легла в болниците при 4,6 легла на 1000 души в страната.

Данните за постъпилите болни за лечение в болниците показват, че те са по-малко в област Силистра (209 на 1000 души от населението) в сравнение със средното ниво в страната (232 на 1000 души). Причината за тази разлика вероятно се крие не в по-ниската заболеваемост в областта, а по-скоро в търсенето на медицински услуги и специалисти извън областта. През последните две години в областта се отчитат и едни от най-високите коефициенти на детска смъртност.

Сигурност и правосъдие ●●●●●

Сравнително ниската натовареност на наказателните съдии в областта (6,8 дела на месец на съдия при 8,3 за страната) обяснява и сравнително ниския дял на висящите дела (5,4% при 9,4% за страната през 2015 г.). В същото време делът на делата, приключили в 3-месечен срок в областта, не е по-висок от средния за страната.

Силистра е една от областите с най-нисък брой на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността. През 2015 г. са регистрирани 9,6 престъпления на 1000 души от населението (при 13,6 на 1000 души средно за страната). Въпреки че спрямо 2014 г. регистрираните престъпления се увеличават, от 2004 г. стойността им не надхвърля 10 на 1000 души. Силистра е и една от областите с най-висок дял на разкритите престъпления. През 2015 г. са разкрити 62% от регистрираните през годината престъпления при 39% средно за страната.

Околна среда ●

През 2014 г. в област Силистра 51,5% от населението има достъп до обществена канализация (при 74,9% за страната), а само 6,2% от населението има достъп до канализация, свързана с ПСОВ (при 56,8% за страната). В началото на 2016 г. в областта започва експлоатацията на Районна пречиствателна станция за отпадъчни води – гр. Силистра, така че в бъдеще се очаква подобряване на този показател.

Замърсяването на въздуха в областта е над 20 пъти по-ниско от средното за страната, което може да се обясни с ниския дял на индустрията в местната икономика и с малката гъстота на населението. През 2014 г. емисиите на въглероден диоксид в атмосферата на област Силистра са под 15 т/кв.км при 315 т/кв.км за страната.

Култура ●

С откриване на кино в областта през 2014 г. посещенията достигат 115 на 1000 души от населението през 2015 г. Посещаемостта продължава да е по-ниска от средната за страната (744 посещения на 1000 души).

Областта се представя слабо и по отношение на другите индикатори в тази категория. Посещенията на театралните представления в област Силистра са 188 на 1000 души при 302 на 1000 души за страната през 2015 г., посещенията в музеите – 194 на 1000 души при 664 на 1000 души за страната, а посещенията в библиотеките – 447 на 1000 души при 583 на 1000 души в страната.

Ключови показатели за област Силистра

Индикатори на икономическото развитие	2010	2011	2012	2013	2014	2015
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	4785	5553	5338	5582	5826	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	2629	2589	3337	3249	3289	3521
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	5771	6059	6390	6880	7215	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	38,9	18,7	17,8	20,2	n.a.	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15–64 години (%)	57,2	57,3	60,7	61,4	64,7	63,1
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	50,7	50,1	50,9	48,2	50,0	49,2
Коефициент на безработица на населението на 15–64 години (%)	11,4	12,5	16,0	21,3	22,4	21,8
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	13,1	15,4	15,8	15,1	14,4	16,4
Брой на нефинансовите предприятия на 1000 души от населението	32	32	33	33	33	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	737	1259	1442	1511	1436	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	117	65	111	290	278	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	20,8	40,0	56,5	37,6	60,2	56,4
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	24,8	40,0	39,0	44,8	46,7	46,8
Покритие на кадастъра (%)	14,2	14,2	14,2	14,2	14,2	16,2

Индикатори на социалното развитие	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-6,8	-7,7	-8,1	-6,8	-8,4	-9,0
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-7,7	-2,0	-2,4	-3,2	-3,4	-3,5
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,1	4,3	4,1	4,1	4,2	3,9
Процент оценки на матурите по БЕЛ под „среден“ 3,00	6,7	4,5	5,1	4,0	3,5	9,0
Нетен коефициент на записване на населението в V–VIII клас (%)	74,7	81,6	81,5	80,1	78,7	78,7
Дял на здравноосигурените лица (%)	82,7	86,8	85,6	84,9	86,0	87,6
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	146	165	182	202	205	209
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	10,0	9,3	8,7	8,3	8,0	9,6
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	64,9	62,1	60,3	62,4	62,1	62,0
Дял на висшите наказателни дела (%)	6,3	7,7	7,8	6,4	12,4	5,4
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадъчни води (%)	0,0	0,6	0,6	0,6	6,2	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата (тонове вредни емисии/кв.км)	15,4	23,9	17,5	13,1	14,7	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	18	10	0	0	69	115
Посещения в театрите на 1000 души от населението	167	131	145	192	188	188